

Пише: Владимир Димитријевић
среда, 20 април 2011 12:18

Почињем да пишем овај текст уочи Велике среде 2011. На Велику среду, Црква помиње како је Јуда продао Христа за тридесет сребрњака. На Велики четвртак, слави се помен Тајне вечере, а на Велики петак распеће Христово. После Велике суботе, када је тело Његово лежало у гробу, долази празник живота и радости, светло Васкрсење. Па ипак, иако је ово празник светлости и радости, моје срце зебе. Дакле, у средишту Страсне седмице (недеље страдања Господњег), не могу да се ослободим мисли које ме непрестано опхрвавају... Оне се тичу наше црквено-народне ситуације, и тешке неслоге и несреће изазване појавама око случаја владике Артемија. О томе је на овом сајту, а и другде, писано; писали су многи, озбиљно и одговорно, а г. Слободан Антонић је раскол назвао „последњим злом“ које је могло да нас снађе. Заиста, раскол је најстрашније могуће зло, у народу који је упропашћен, ојађен, раскољен политички ... У Србији, у којој радници секу прсте да би примили оно што им припада, и у којој политичари штрајују глађу да би дошло до ванредних избора, сада је степен неповерења и узајамне отуђености толики да смо, на крају, дошли и до „метафизичких“ подела...

И сам сам, на овом и другим сајтовима, писао о случају владике Артемија, надајући се да ће разум превладати, и да ће доћи до помирења. Није ми то било први пут (на моју, земаљски посматрано, штету; много пута сам до сада чуо пријатељски савет да се не мешам, да пустим да ствари теку саме по себи, да су то „поповска посла“, да ће се „власт имајући“ обрачунати са мном због пловљења против струје, итд). Кад год сам осетио да неког нападају зато што је слободно изразио своје – православно и србско-становиште, или му суде престрогом и без братске љубави, кад год се тако нешто дешавало, покушавао сам да позovem да се саслуша и друга страна, да се нађе заједнички језик, јер смо синови и кћери једног Оца небеског и једне Мајке Цркве, потомци Савини и Лазареви. Године 1992, када су европски екуменисти напали покојног владика будимског Данила због говора на неком међународном форуму, када је рекао да Срби имају право да се бране у рату који им је наметнут, написао сам чланак у његову корист; године 1994, када су неки наши ревнитељи, у једном православном часопису, критиковали патријарха Павла као пацифисту, указао сам да наш патријарх јесте за мир, али не по сваку цену, и да он не пориче право свог народа на одбрану; године 1999, када се владика Атанасије (Јевтић) повукао са активног епископства због болести, у „Погледима“ сам тражио разумевање за такав његов чин, последицу дугогодишњег подношења ратних невоља и трпљења бола због србске несреће; године 2003. када су, поводом говора митрополита Амфилохија над одром Зорана Ћинђића, сви

Пише: Владимир Димитријевић
среда, 20 април 2011 12:18

другосрбијанци гракнули на њега зато што се усудио да критикује Американце и њихове савезнике за нападе на Србију и Ирак, рекао сам да је владика храбро поступио и осветлао образ Србске Цркве. Године 2010, када су евроатлантски медији патријарху Иринеју приписали жарку жељу да папа дође у Србију што пре, подсетио сам да се треба чувати медијских манипулација. Да не заборавим: уз г. Жељка Которанина, био сам први који је указао на трагедију појаве старокалендараца у нас, позивајући, у свом зборнику о старом и новом календару („Црква и време“, Београд, 2000.) да се ти људи, саблажњени екуменизмом и папофилством појединаца у СПЦ, не одбацују тако лако. Тада сам писао: “/.../ Међу старокалендарцима има добрих и побожних људи, који су заиста били саблажњени неканонским поступцима појединих црквених лица, којима су дражи римокатолици и протестанти, него сопствена братија, макар и залутала. Зашто нико у нашој Цркви није покушао и не покушава да прича са саблажњенима? Зашто им нико не понуди очинску и братску руку љубави?” И, наравно, када се десило то што се десило с владиком Артемијем, нисам могао да ћутим - оглашавао сам се често, и много, не само због њега, човека који је преко педесет година монах СПЦ и који се, свим својим бићем, борио за Косово и Метохију у Србији, па се нашао на удару НАТО-а и његових домаћих заступника. Оглашавао сам се и због тога што сам видео опасност која се на нас надвија, опасност од раскола и несреће какву смо имали са случајем владике америчко-канадског Дионисија, рашчињеног по Титовом налогу (о томе, између осталог, у разговору између Милоша Минића и патријарха Германа, који је, на сајту НСПМ, објавио наш историчар Вељко Ђурић). Оглашавао сам и због толиких монаха и монахиња, који одоше из Епархије рашко-призренске, и којих ми је до неба жао, јер знам шта је завет монашки, и колико је монаштво Цркви драгоцено. Не може ми ваљда бити дражи римски папа од владике Артемија и његовог монаштва.

Али, увек и увек, раскол сам сматрао највећом несрећом. Још 2009, пре свих ових догађаја, објавио сам текст „Да истинујемо у љубави“ (на сајту „Борба за веру“) у коме сам указао да се раскол, и из црквених и из националних разлога, мора избегавати по сваку цену. Јер, ми смо у 20. веку доживели толико покоља и погрома, толико сломова и полома, да би раскол у Цркви био последњи ударац који нам задају наши непријатељи. Позвао сам се на хрватског идеолога аустрофилства, Иву Пилара, који је још 1917. указао на то да Срби могу да опстану и без војске и без државе, само док се држе култа Светог Саве, то јест док су окупљени око своје Цркве (Пиларову књигу о “јужнославенском питању“ поново су штампале усташе у Загребу 1942.) Дакле, само у 20. веку од Срба су настали Македонци и Црногорци; сад видимо стварање Војвођана. Али, ево, све смо то некако подносили - док је Црква била јединствена... Свега годину и по дана после смрти патријарха Павла, углед Цркве срозан је невиђено како због безобалног екуменизма, тако и због неслоге... И шта сада? Да се делимо на „амфилохијевце“, „атанасијевце“, „иринејевце“, „артемијевце“? А треба да будемо Христови, Онога Бога Који је претрпео неправедна гоњења и Који се са крста молио за Своје убице. ЈЕР НЕ ЗНАЈУ ШТА РАДЕ... Колико људи данас у Цркви знају шта се ради и шта нам раде?

Пише: Владимир Димитријевић
среда, 20 април 2011 12:18

Иако сам се трудио да будем начелан и добронамеран, већ годинама добијам пацке са разних страна. Оштро ме је критиковао владика Атанасије због мојих ставова о литургијској реформи. За једне сам зилот не по разуму и рушитељ екуменског мира и слоге, а за друге недовољно ревностан, компромисер и плашљивко, који не може да иде до краја у одвајању од свејереси екуменизма. А ја сам се трудио да, поред тога што сам формално православан, будем и садржински хришћанин, следбеник оног Христа Који је рекао да ће по љубави познати Његове ученике. По љубави, а не по мржњи и монтираним процесима. Зато сам увек пре за дијалог са одељеном браћом из наших редова него са папом римским који се моли „блаженом“ Алојзију Степинцу и проглашава за свеца Карола Војтилу, човека који је Србима нанео толико зла у доба распада СФРЈ. Како је кренуло, вероватно ће и мене бацити на неки суд зато што, рецимо, не сматрам да владика Артемија треба анатемисати, него да с њим треба разговарати (као што се надам да је и он, после (у)пада у Дубоки Поток, спреман на црквоградитељски дијалог). Наравно да ми се може судити – критика будаком уместо разговора омиљени је метод сусрета с ближњим у нас. „Србин само из ината/секирчетом млатне брата“, рекао би Петар Пајић, онај што је, у истој песми, записао: „Ја сам био у Србији./Србија је на робији“. Али, није увек било тако: већ сам писао да је Владика Николај пре Другог светског рата, а због разлчитих приступа решавању конкордатске кризе, био у сукобу с патријархом Гаврилом и са Сабором СПЦ, па су се помирили, због опасности која се надвија над србски народ, августа 1940. а и неки од учесника садашње драме својевремено су били трезвени црквоградитељи – владике Амфилохије и Атанасије (тада јеромонах) су, крајем осамдесетих година 20. века, следећи свог духовног оца, Јустина Поповића, били најгласнији заговорници превазилажења раскола владике Дионисија узајамном љубављу и праштањем, а не судовима и пресудама. Тада су говорили да нема тог канона који може бити изнад братске љубави, и подржавали све иницијативе србских интелектуалаца и народног свештенства које су водиле помирењу. Ваљда би и сад требало да буде тако. Јер, ако не буде тако, биће зло и наопако.

Ове сам редове писао у нади да ће ме ближњи разумети, и да ће се, најзад, схватити речи Светог Николаја Жичког о слози, обожењу и умножењу Срба, као и оне, из његовог кратког, али садржајног, НАРОДНОГ ПРОГРАМА: „Боље мршав мир него дебела парница“. Немам никакву другу моћ осим ових убогих речи, писаних из срца, са жељом да их они који власт и моћ имају примене у пракси. Немам много илузија о успеху мојих речи; али, не могу а да их не саопштим. Није нам остало много времена. Ускоро ће све кренути непоправљиво лоше, и наш слом биће страхан. Права казна Божја је кад се Бог повуче и пусти људе да жању оно што су ђаволом сејали. На уму треба држати бар две народне изреке: „Кога Бог хоће да казни, прво му узме памет“; и ону, за безнадежне случајеве: „И Бог је дигао руке од њега“. Зато сада, у озрачју Светлог Васкрсења Христовог, узнастојмо да се помиримо, да опростимо једни другима, да се вратимо Истини која је Љубав. Јер, баш о Васкрсењу, Црква нас позива да „васкрсењем опростимо једни другима“, и како каже химна Јована Дамаскина, „да загрлимо једни друге, да браћом назовемо и оне који нас мрзе, и да тако запевамо ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ ИЗ МРТВИХ, СМРЋУ СМРТ УНИШТИ И СВИМА У ГРОБОВИМА ЖИВОТ ДАРОВА“.